

TIRERU YIRUSE TE PĀLU U KORINTIGIBU KUA

Pālu u Korintigibu tireru yorua nān yiruse sanam mē wi ka be, ba ñ nāsinamō. Win tire gbiikiru sō, u ben wahala dabi ni ba raa mān wēε nōō wa. Adama ka mē, be sō gaba wāa be ba tamaa Pālu u ñ sāa Gusunān sām kowo. Yen sōna u wure u bu tire teni yorua u ka tii yina.

Tire ten kpunaa

1. Tābiribu ka siarabu, wiru 1:1-11.
2. Pālu ka Korintigibun wāasinaa, wiru 1:12n di sere wiru 7:16.
3. Kēnu Yudeagibun sō, wiru 8n di sere wiru 9.
4. Pālu u ka tii yinamō, wiru 10:1n di sere wiru 12:10.
5. Yiire dāakibu ka tābiribu, wiru 12:11n di sere wiru 13:13.

Tābiribu

¹ Bεε Gusunān yigberugibu, bεε be i wāa Korintio, ka naane dokeobu kpuro be ba wāa Gerekiban tem girum sō, nε Pālu Yesu Kirisin goro Gusunān kīru sō, ka Timote besegii, besera sa bεε tābura. ² Gusunō besen Baaba ka Yinni Yesu Kirisi bu bεε durom kua kpa bu bεε alafia wē.

Pālu u Gusunō siaramō

³ Su Gusunō siara, besen Yinni Yesu Kirisin Baaba wi u ra tōmbu wānwāndu kue, kpa u bu dam kē saa baayere. ⁴ U sun dam kēmō besen nuku sankiranu kpuro sō, kpa besen tii su ka kpī su be ba nuki sankire dam kē mē besen tii sa wa Gusunān min di. ⁵ Nge mē besen tii sa Kirisin nuku sankiranu sō bōnu mō n kpā, meya maa sa dam kēru waamō n kpā Kirisin min di. ⁶ Sā n nuki sankire bēen sōna, kpa i ka dam kēru ka faaba wa. Sā n maa dam wa bēen sōna, i ka maa dam wa mē mu koo de i ka nōni

swāaru temana te ta sãa tia ka te sa waamō. ⁷ Sa ñ sika mō bɛɛ sɔɔ domi sa yɛ nge mɛ i bɔnu mō bɛsɛn nɔni swāaru sɔɔ, mɛya i maa bɔnu mō bɛsɛn dam sɔɔ mɛ ba sun kã.

⁸ Nɛgibu sa ñ kī i kun yɛ nɔni swāa te sa wa Asin temō. Ten kpāara banda ta bɛsɛn dam kera sere sa ñ maa yīiyɔ sa ko n hunde mō. ⁹ Sa raa tamaa ba sun taare wɛwa bu ka sun go. Adama yenin bwesera sun deemawa kpa sa n ka yɛ ma n ñ weene sa n bɛsɛn tii naane sãa ma n kun mō Gusunɔ turo wi u ra gɔribu seeye. ¹⁰ Wiya sun wɔra wahala gɔɔgia yen bweserun di, u koo maa sun wɔra. Geema wiya sa yīiyɔ u koo wure u sun wɔra. ¹¹ Domi bɛɛn tii ñ n sun somimō ka bɛɛn kanaru, Gusunɔ u koo kanaru mwa te tɔn dabira kua bɛsɛn sɔ, kpa u sun durom kua tɔn dabiru tu ka nùn siara bɛsɛn sɔ.

Pɔlu u win wuu daabu kɔbia

¹² Yenin sɔna sekura kun sun mɔ, domi bɛsɛn gɔru ga sun seeda diiyammɛ ma bɛsɛn wāaru handunia sɔɔ, su mam gere bɛɛn mi, ta dɛere. Gusunɔ u dera ta ñ murafitiru mani. Win duroma mu sun kpara, n ñ mō tɔnun bwisi. ¹³ Mɛya tire ni sa bɛɛ kua sɔɔ sa ñ bɛɛ gãa tukunu ganu yorue ma n kun mō ye i gara n bɛɛ yeeri mi. Na maa yīiyɔ ma yeni ya koo bɛɛ yeeri sãa sãa, ¹⁴ nge mɛ bɛsɛn gari yi bɛɛ yeerima ma Yinni Yesun tɔru sɔɔ i ko kpī i woo kana bɛsɛn sɔ, nge mɛ bɛsɛn tii sa ko ko bɛɛn sɔ.

¹⁵ Yīiyɔ bin saabuwa na gbia na gɔru doke n da bɛɛn mi kpa i ka domaru wa nɔn yiruse. ¹⁶ Na raa bwisika n gera n bɛɛ wa nà n dɔɔ Masedɔni gia, kpa n kpam bɛɛ wa nà n wee. Nge mɛya i ko raa ka man nɔmu kɛ nen sanum sɔɔ n ka da Yudea gia. ¹⁷ Nge mɛ na gari yi bwisika na gɔrusu yiru kua ro? Nà n bwisikumō ye kon ko, na ra ko nge handuniagii na n sika mɔ? ¹⁸ Nge mɛ Gusunɔ sãa naanegii, ye na bɛɛ sɔɔwa, ya ñ sika mō. ¹⁹ Domi Yesu Kirisi Gusunɔn Bii, wìn gari Silasi ka Timɔte ka sere nen tii

sa bɛɛ waasu kua, win gari kun sika mɔ. Adama u s̄awa wi Gusunɔ u wura. ²⁰ Ka geema, Gusunɔn wura bi, bu win nɔɔ mwɛenu kpuro sire. Yen s̄na saa win min di sa m̄ ami, sa ka Gusunɔ bɛɛɛ w̄ɛmɔ. ²¹ Gusunɔ win tiiwa u sun t̄asisia ka bɛɛ sannu Kirisi s̄ɔ. Wiya u maa sun ḡsa nɛnɛm. ²² Wiya u sun win ȳireru koosi, wiya maa Hunde Dɛero doke bɛsɛn ḡrusu s̄ɔ nge sian w̄arun suna.

²³ Gusunɔwa s̄a nɛn seedagii, na ñ k̄wa n ka bɛɛ gari s̄s̄ɔgii ko. Yen s̄na na ñ wure Korintiɔ. ²⁴ Sa ñ k̄ su bɛɛ dam d̄ɛre bɛɛn naanɛ dokebu s̄ɔ, sa k̄wa su s̄mburu ko ka bɛɛ sannu bɛɛn nuku dobun s̄ɔ. Domi i ȳ dim dim bɛɛn naanɛ dokebu s̄ɔ.

2

¹ Yen s̄na na ḡru doke n ku ka da bɛɛn mi kpam ka nuku sankiranu. ² Domi ñ n bɛɛ nukuru sank̄a, wara koo maa man nukuru dorasia ma n kun m̄ bɛɛ be na nuki sank̄a. ³ Yenin s̄na na bɛɛ tireru yorua nge mɛ na kua. Na ñ k̄ n turi bɛɛn mi kpa bu man nuki sanku be n weenɛ bu man nuku dobu w̄ɛ. Na bɛɛ kpuro naanɛ s̄a ma nɛn nukuru t̄a n dora, bɛɛ kpuron nuku doba. ⁴ Mɛya na bɛɛ tireru yorua ka n̄ni sw̄aru ka nuku sankiranu ka maa ȳresu, n ñ m̄ n ka bɛɛ nuki sanku. Na k̄wa i gia nge mɛ na bɛɛ k̄ n nɛ.

Bu toro suuru kuo

⁵ Goo ù n ka nuku sankiranu na, n ñ m̄ nɛna u nuki sank̄a, bɛɛ kpurowa, ñ kun mɛ bɛɛn gabu, kpa n ku gere n ka tonda. ⁶ S̄ɛyasia bi bɛɛn dabinu durɔ wi s̄ɛyasia, bu n̄n nua. ⁷ Yen s̄ t̄ɛ, n weenɛ i n̄n suuru kua i n̄n dam k̄ kpa nuku sankira bakanu nu ku raa de u kom yaa bia. ⁸ Yen saabu na bɛɛ kanamɔ, i n̄n kuo mɛ u ko n ka ȳ ma i n̄n k̄. ⁹ Domi na maa bɛɛ tireru yorua n ka bɛɛn laakari mɛeri n wa ì n s̄a mɛm n̄wɔbu kpuro s̄ɔ. ¹⁰ Ì n goo n̄n win toraru suuru kua, na maa ȳro suuru kua. Ḡanu n̄

n wãa ni na suuru kua, been sãna na kua Kirisin wuswaa.
¹¹ Kpa Setam u ku ka sun kamia domi sa win bwisikunu yẽ sãa sãa.

*P*ɔlun laakari seebu Torasio

¹² Ye na tura Torasio n ka Kirisin Labaari Gea kpara, na wa ka Yinnin durom ma swaa man kusiara n ka sɔmburu ko mi. ¹³ Adama nen laakari kun kpunɛ sɛɛ yèn sɔ na ñ negii Titu wa. Yen saabuwa na Torasigibu nɔɔ kana ma na doona Masedɔni gia.

*N*asara Yesu Kirisi sɔɔ

¹⁴ Su Gusunɔ siara. Domi u ra n sun gbiiye ka nasara yèn sɔ sa gbinne ka Kirisi. U sun dendimɔ u ka tɔmbu Kirisi giasia yam kpuro nge turare yèn nuburu ta pusa baama. ¹⁵ Geema, bese sa sãawa nge turare nubu durorugia ye Kirisi u Gusunɔ wɛɛmɔ. Ma ya pusa be ba faaba waamɔn mi, ka maa be ba kam kobu dɔɔn mi. ¹⁶ Be ba kam kobu dɔɔn mi, nubu gɔɔgira te ta gɔɔ marumɔ. Be ba maa faaba waamɔn mi, nubu wãarugira te ta wãaru wɛɛmɔ. Wara tura u ka sɔmbu ten bweseru ko. ¹⁷ Sa ñ sãa nge gabu be ba ka Gusunɔn gari tenkuru mɔ. Adama, yèn sɔ Gusunɔwa u sun gɔrima, yen sãna sa gari gerumɔ ka murafiti sariru win wuswaa nge Kirisin sɔmɔbu.

*N*ɔɔ mwɛɛ kpaarun sɔm kowobu

3

¹ Gari yi, yi sɔɔsimɔ ma sa kparam woo kanamɔwa? Sa ko ka tirenu na been mi ni nu sun tusiamɔ nge mɛ gaba ra ko? Ñ kun mɛ, sa ko bɛɛ bikia i sun tire nin bweseru kua?
² Been tiiwa i sãa besen tireru te ba yorua besen gɔrusɔ te tɔmbu kpuro ba tuba ma ba gara. ³ Ya sɔɔsira ma i sãa tire te Kirisi u yorua besen sɔmburun sɔ. Ba ñ tu yorua ka ankiri, ma n kun ka Gusunɔ Yinni wason Hunde. Ba ñ maa tu yorusi kpee besi sɔɔ, ma n kun mɔ tɔmbun gɔrusu sɔɔ.

⁴ Toro sin teya sa mə Gusunən wuswaaṣ saa Kirisin min di. ⁵ Geema, n ṅ mə sa tii tura su ka gere sa gāanu kua ka tii. Ye sa ko kpī su ko kpuro, ya weewa Gusunən min di. ⁶ Domi wiya u sun dam wē su ka ko nṁ mwεε kpaarun səm kowobu. Nṁ mwεε te, ta ṅ wooda dendimṁ ye ba yorua, ma n kun mə Gusunən Hunde. Wooda, gṁwa ya ka naamṁ, adama Gusunən Hunde wāara u ka naamṁ.

⁷ Sanam mε ba wooda yorua yoru bii tia tia kpee besi wṁllṁ, Gusunən yiiko ya sṁsira. Ma Mṁwisin wuswaa ya balla sere Isireliba ba kpana bu nṁn mεeri baa mε balli bi, bu koo doona. Wooda ye, yèn sṁmbura ka gṁw naamṁ, yà n sṁsira ka yiiko yen bweseru, ⁸ anna a maa yiikon kpāaru wa ye Hunden sṁmbura ka sṁsira. ⁹ Sṁmbu te ta ra tṁmbu taare wē tà n yiiko mṁ, anna a maa sṁmburun yiiko wa te ta ra tṁmbu gem wē Gusunən wuswaaṣ. ¹⁰ Sa ko mam kpī su gere yiiko ye ya gasṁ balla ya ṅ gāanu tura ka sere tṁgia domi tṁgia ye, ya kpāaru bo. ¹¹ Geema, ye ya kun tε yà n kua yiikogia, anna a maa ye ya ko n wāa ka baadommaṁn yiiko wa.

¹² Yèn sṁ sa yīiyṁ bini mṁ, yen sṁna sa gari gerumṁ ka toro sindu. ¹³ Sa ṅ sāa nge Mṁwisi wi u win wuswaa sṁnditia wukiri kpa Isireliba bu ku ka balli kpiribu ge mεeri sere ka gen nṁrṁ. ¹⁴ Ben wira gu. Wee, sere ka gisṁ, bà n nṁ mwεε gururun tirenu garimṁ, sṁnditia ye, ya ben bwisi berumṁ ya ṅ wunare. Domi ya ṅ wunarṁ ma n kun wi u ka Kirisi gbinnen mi. ¹⁵ Sere ka gisṁ mam, bà n Mṁwisin tirenu garimṁ, sṁnditia ye, ya ra n ben bwisi berumṁwa. ¹⁶ Adama nge mε Gusunən gari gerumṁ, “Sanam mε tṁnu u Yinni wuswaa kisi, sṁnditia ye, ya ra wunarewa.” ¹⁷ N sere deema, Yinni wi, u sāawa Hunde. Mi maa Yinnin Hunde wāa, miya tii mṁra ra n wāa. ¹⁸ Bese kpuro, bese bèn wuswaa gbabiara, sa Yinnin yiiko mεera. Nge mεya sa ka kṁsimṁ su ka Yinni wi weena. Win yiiko

maa sosimɔ bese sɔɔ. Ka gem, Yinnin Hundewa u sɔmbu te mɔ.

Hunden dukia tem mɔndu sɔɔ

4

¹ Gusunɔwa u sun sɔmbu te nɔmu beria win durom sɔ. Yen sɔna sa ñ mwia kpanɛ. ² Sa daa sekurugia ye ya berua pota sa kɔ. Sa ñ wɔa ka bwisi kɔsin baa, sa ñ maa Gusunɔn gari sɔikiamɔ. Adama sa gem terasiamɔwa kpasasa, kpa baawure u n ka yɛ win gɔruɔ ma geegiba sa sɔa Gusunɔn wuswaɔ. ³ Labaari gea ye sa nɔɔsiamɔ yà n berua, kam koorebara ya berue. ⁴ Ba ñ naanɛ doke yèn sɔ handunia yen yinni u ben wiru go. U bu yam ganua bu ku ka Labaari gean yam bururam wa mɛ mu Kirisin yiiko sɔɔsimɔ. Labaari gea ye, Kirisigia wi u sɔa Gusunɔ, wasi sɔɔ. ⁵ Ka gem, n ñ besen tiin gari sa waasu mɔ. Sa gerumɔwa ma Yesu Kirisiwa sɔa Yinni ma bese sa sɔa bɛen yobu Yesun sɔ. ⁶ Gusunɔ wi u nɛɛ, yam bururam mu ballio yam wɔkurɔ, wiya maa win yam bururam ballisia besen gɔruɔ, su ka win yiiko gia ye ya ballimɔ Kirisin wuswaan di.

⁷ Adama bese be sa hunden dukia ye mɔ, sa ye mɔ besen wasi sɔɔ yi yi sɔa nge tem mɔndu kpa dam bakam mɛ, mu n ka sɔa Gusunɔgim, n ñ mɔ besen tiigim. ⁸ Sa wahala bwese bweseka waamɔ adama sa ñ wɔkɔnu wɔra. Sa wurure adama sa ñ kom yaa bie. ⁹ Ba sun nɔni sɔɔmɔ adama Gusunɔ kun sun deri. Ba sun sura adama ba ñ sun go. ¹⁰ Baadommawa sa ra n Yesun gɔɔ sɔɔwa besen wasi sɔɔ kpa win wɔaru tu maa ka sɔɔsira besen wasi sɔɔ. ¹¹ Besen wɔaru sɔɔ baadomma sa wɔawa gɔɔ sɔɔ Yesun sɔ kpa win wɔaru tu maa ka sɔɔsira besen wasi gɔɔgii sɔɔ. ¹² Nge mɛya gɔɔ u sɔmburu mɔ bese sɔɔ, adama wɔara bɛen mi.

¹³ Beseŋ naane dokebu bu sãa nge yërogibu wi u yorua u nee, “Na naane doke, yen sãna na gari gerua.” Ñ n men na, bese maa sa naane doke, yen sãna sa gari gerumã. ¹⁴ Sa yë ka gem ma wi u Yinni Yesu seeya garin di, u koo maa sun seeya ka Yesu sannu kpa u de bese ka bee su yinna win wuswaaã. ¹⁵ Beseŋ sãna gãa ni kpuro nu kooramã, kpa tøn dabiru tu durom wa, kpa tu Gusunã beere wë ka siara bakabu.

Wãaru ka naane dokebun baa

¹⁶ Yen sãna sa ñ mwia kpanamã. Baa me beseŋ wasin wãaru ta kpeemã beseŋ hunden wãaru ta ra n kpaaru mãwa baadomma. ¹⁷ Beseŋ nãni swãa kpiriru te ta ñ kpã, ta sun yiiko ye ya ku ra kpe sãru kuammewa, ye ya nãni swãa te kpãaru kere. ¹⁸ Domi beseŋ laakari kun wãa ye nãni waamã sã ma n kun mã ye ya ñ waarã. Ye nãni waamã ya ku ra te, adama ye ya ñ waarã ya ko n wãawa ka baadomma.

5

¹ Sa yë ka gem ma beseŋ kuru te ta sãa beseŋ wãa yeru tem me sã, tà n wõruma, Gusunã u sun wãa yeru yiye wãllã te win tii u kua, te ta ko n wãa ka baadomma. Ba ñ tu kue ka nãma. ² Ma sa kpasa wõri mð tã kuu teni sã, domi sa kã gem ka gem su beseŋ wãllun wãa yee te du. ³ Geema, sã n dua te sã, ba ñ koo sun deema yara. ⁴ Domi saa yè kpuro sa wãa kuu temkii teni sã sa kpasa wõri mð nge wi u sãmunu sãwa. N ñ mã sa kã bu sun beseŋ wasi temkii wunari, adama sa kãwa bu sun wãllun wasi sebusia, kpa yi yi sãa gãgãii, wãaru tu yi mwe. ⁵ Gusunãwa u sun kua su ka ye wa ma u sun win Hunde wë nge yen suna.

⁶ Yen sãna sa wõrugõru mã baadomma. Sa maa yë ma sanam me sa wãa wasi yini sã sa ka Yinnin wãa yeru toma. ⁷ Domi sa sãimãwa ka naane dokebu, n ñ mã ka ye sa waamã. ⁸ Sa wõrugõru mã, sa maa kãru bo su wasi

yini deri kpa su da sa n wāa Yinnin mi. ⁹ Sa wasi yini deriwa? Aawo, sa wāawa yi sɔɔ? Sa kīwa sa n wā win nɔnuɔ. ¹⁰ Domi sa n̄ ko ko sa kun yōre Kirisin wuswaɔɔ u ka sun siri beɛɛ kpuro, kpa u ka baawure kɔsia nge mɛ win kookoosu ne si u kua win wāaru sɔɔ, n̄ n kōsan na, n̄ n maa gean na.

Kirisi sun dorasia beɛɛ ka Gusunɔ

¹¹ Sa Yinnin beere yē. Yen sōna sa tɔmbu kəkirimɔ. Adama Gusunɔ u sun yē sāa sāa, na maa yīiyɔ ma beɛn tii i sun yē beɛn gōrusɔ. ¹² Sa n̄ besen tii gem wēɛmɔ kɔam beɛn mi. Sa beɛ ayeru wēɛmɔwa i ka woo kana besen sō, kpa i ka kpī i tɔn be wisi be ba woo kanamɔ wasin sō, n̄ n̄ mɔ ye ya wāa gōruɔn sō. ¹³ Sà n laakari bia, Gusunɔn sōna sa sāa mɛ. Sà n maa sāa laakarigibu, beɛn sōna. ¹⁴ Domi Kirisin kīra sun neni, beɛɛ be sa tuba ma tɔn turo ù n gu tɔmbu kpuron ayerɔ, tɔmbu kpurowa ba gu. ¹⁵ U guwa tɔmbu kpuron ayerɔ kpa be ba wasi ba kun maa ka wāa ben tiin sō ma n kun mɔ win sō wi u gu u seewa ben sō.

¹⁶ Yen sōna sa n̄ maa tɔnu mɛerimɔ ka nɔni tɔna. Baa mɛ sa gasɔ Kirisi mɛera ka nɔni tɔna, tē sa n̄ maa n̄n mɛerimɔ nge mɛ. ¹⁷ Goo ù n gbinne ka Kirisi u kua tɔn kpao. Gasɔn gāanu doona, wee gāa kpaanu tunuma. ¹⁸ Ye kpuro Gusunɔn min diya ya wee wi u ka win tii sun dorasia Kirisin min di, ma u sun gɔra su ka de gabu bu dora ka wi. ¹⁹ Domi saa Kirisin min di Gusunɔ u tɔmbu kpuro ka tii dorasia, u n̄ ben swaa sarabu garisi, ma u sun dorasia bin gari nɔmu sɔndia su ka nɔɔsia.

²⁰ N̄ n mɛn na, sa sāawa Kirisin sɔmɔbu. N sāare Gusunɔ win tii u beɛ sokumɔ besen min di. Yen sō, sa beɛ kanamɔ ka Kirisin yīsiru, i de i dora ka Gusunɔ. ²¹ Kirisi wi, wi u kun durum koore, wiya Gusunɔ u durum sɔbi besen sō kpa su ka gem wa wi Gusunɔn mi yèn sō sa ka Kirisi gbinne.

6

¹ Bese be sa sɔmburu mɔ̀ ka Gusunɔ sanna, sa beɛ kanamɔ i ku de durom mɛ i mwa win mi, mu kam ko.

² Domi Gusunɔ u nɛɛ,

“Na nun swaa daki sanam mɛ na tɔmbu durom kuammɛ. Na nun somi faaban tɔru.”

Wee, tɛra n weenɛ i Gusunɔn durom mwa, gisɔra faaban tɔru.

³ Sa n̄ kī goo u besen sɔmburu taare wɛ. Yen sɔna sa n̄ gāanu m̄ ni nu koo tɔnu torasia. ⁴ Adama besen kookoosu kpuro sɔɔ sa tii sɔɔsimɔ geegibu nge mɛ n ka Gusunɔn sɔm kowobu weenɛ. Sa temana gem gem nɔni swāaru sɔɔ ka yāaru sɔɔ ka wahala sɔɔ. ⁵ Ba sun seni so ba kpɛɛ pirisɔm sɔɔ. Tɔn dabinu sun seesi. Sa sɔma kua sere sa wasira. Sa dom sera. Sa nɔɔ bɔkua. ⁶ Sa sɔɔsimɔ ma sa s̄a Gusunɔn sɔm kowobu ka besen wāa dɛeraru ka besen yɛru ka besen suuru ka besen tɔn geeru ka Hunde Dɛero, ka kīru te ta n̄ murafitiru mɔ, ⁷ ka gem gari ka maa Gusunɔn dam. Gem mu s̄a besen tabu yānu su ka sanna, su maa ka tii yina. ⁸ Gaba sun beere wɛemɔ, gaba maa sun funɛ wunamɔ. Gaba besen gea gerumɔ, gaba maa besen k̄sa gerumɔ. Ba sun mɛera nge wee kowobu baa mɛ sa gem gerumɔ. ⁹ Ba sun mɛera nge be goo kun yɛ, adama Gusunɔ u sun yɛ s̄a s̄a. Ba sun mɛera nge be ba wasikiramɔ, adama wee sa wāa sa wasi. Ba sun mɛera nge be ba seeyasia, adama sa n̄ gu. ¹⁰ Ba sun mɛera nge nuku sankirobu, adama sa ra n nuku dobu mɔ. Sa s̄a nge s̄arobu, adama sa tɔn dabinu dukia wɛemɔ. N s̄are nge sa n̄ gāanu mɔ, adama sa kpuro mɔ.

¹¹ Sa beɛ gari bururasia, beɛ Korintigibu. Besen gɔru ga been kīru mɔ. ¹² Sa n̄ beɛ besen kīru berue, beeya i sun beegiru berua. ¹³ N̄ n men na, na ka beɛ gari m̄ nge nen bibu, i sun kuo nge mɛ sa beɛ kua. I de been gɔru ga n besen kīru mɔ.

Kirɔ bũu sãɔbun sɔ̃

¹⁴ I ku tii gbinna ka naane doke sarirugibu domi i ñ ka bu weene. Amɔna gea ka kɔsa ya ko n wãasine. Nge amɔna yam bururam ka yam wɔkura ko n menne.

¹⁵ Amɔna Kirisi ka Setam ba koo ka nɔsina. Nge mba naane dokeo ka naane doke sarirugii ba mɔsine.

¹⁶ Amɔna Gusunɔn sãa yeru ka bũnu ko n ka nɔɔ tia sãa. Domi besera sa sãa Gusunɔ, Yinni wason wãa yeru nge me win tii u gerua,

“Kon sina na n wãa ben suunu sɔɔ.
Kon ko ben Yinni, kpa bu ko nen tɔmbu.”

¹⁷ Yen sɔ̃na Yinni u nee,
“I yario bwese tukunun suunu sɔɔn di.

I ku gãanu baba ni nu disi mɔ.

Kon bee wura.

¹⁸ Kon ko been Baaba.

Bee maa kpa i ko nen bii tɔn durɔbu ka tɔn kurɔbu.

Yeya Yinni dam kpurogii u gerua.”

7

¹ Nɔɔ mwɛɛ ni kpuro nu sãawa beseginu, kɔnasibu. Yen sɔ̃, su tii sãrasia saa gãanu kpuron di ni nu wasi ka hunde disinu teenimɔ, kpa sa n deɛraru sosimɔ Gusunɔn nasiaru sɔɔ.

*Pɔ*lun nuku dobu

² I sun ayeru kɛɛyɔ been gɔruɔ. Sa ñ goo torari, sa ñ goo kam koosie, sa ñ maa goo taki di. ³ Na ñ yeni gerumɔ n ka bee taare wɛ, domi na gerua kɔ ma sa been kɔru mɔ besen gɔruɔ sa n ka wãa sannu, ñ kun me su ka gbi sannu. ⁴ Na tororu soomɔ been sɔ̃, na maa been sɔ̃ woo kanamɔ. Besen nɔni swãaru kpuro sɔɔ na dam kɛru wa, nen gɔru ga maa do n sara.

⁵ Saa mìn di sa tura Masedɔniɔ sa ñ wɛre. Sa nɔni swãaru wa baama, gabun mi sannɔsa, besen tiin gɔruɔ beruma. ⁶ Adama Gusunɔ wi u bwɛɛbwɛɛbu dam kɛmɔ, u

dera Titun naara sun dam kã. ⁷ N ñ mɔ win naaru tɔna ta sun dam kã, adama ye u maa gerua ma i nùn dam kã win tii. U maa sun sɔɔwa nge mɛ nen waara bɛɛ neni, ka nge mɛ i nuki sankire, ka nge mɛ i ka man suna. Yen sɔna tɛ nen nuku dobu sosi.

⁸ Geema, baa mɛ tire te na bɛɛ yorua ta bɛɛ nuki sankã, na ñ gɔrusu yiru mɔ tɛ. Na raa kua sanam mɛ na wa ma ta bɛɛ nuki sankã saa fiiko sɔɔ. ⁹ Adama tɛ nen nukura do. N ñ mɔ yèn sɔ na bɛɛ nuki sankã, adama yèn sɔ bɛɛn nuku sankiranu dera i daa kɔsa. Gusunɔ u bɛɛn nuku sankiranu denda kpa nu kun sãa kɔsa. ¹⁰ Domi nuku sankira ni Gusunɔ u dendimɔ nu ra dewa tɔnu u daa kɔsi kpa u faaba wa. Ma nin bwesera ku ra n nà n daa yɛ mɔ. Adama handunian nuku sankirana nu ra gɔɔ ma. ¹¹ Gusunɔ u bɛɛn nuku sankiranu denda. Tɛ i mɛɛrio nge mɛ nuku sankira ni, nu dera i laakari kua ma i ka tii yina, nge mɛ bɛɛn nukura kun do ma i berum kua, nge mɛ i kɪ i man wa kpa i man wura, nge mɛ i hania mɔ i ka kɔsan kowobu seeyasia. Kpuro sɔɔ i sɔɔsi ma i deere gari yi sɔɔ.

¹² Ñ n men na, sanam mɛ na bɛɛ tireru yorua, na ñ tu yorua wi u kɔsa kuan sɔ, ñ kun mɛ wi ya deeman sɔ tɔna, adama na tu kuawa n ka sɔɔsira Gusunɔn wuswaaɔ nge mɛ bɛɛn kɪra nɛ bese sɔɔ. ¹³ Yen sɔna sa dam kua. N ñ maa mɔ dam kɛru tɔna sa wa, sa maa nuku dobu sosi sanam mɛ sa Titun nuku dobu wa domi bɛɛ kpuro i win gɔru yemiasia. ¹⁴ Baa mɛ na nùn woo kanɛ fiiko bɛɛn sɔ, i ñ man sekuru doke. Nge mɛ sa ra bɛɛ gem sɔ, nge meya besen woo kanabu Titun mi bu sɔɔsira gem. ¹⁵ Meyã maa bɛɛn kɪra sosimɔ wi sɔɔ ye u ka yaaye ma bɛɛ kpuro i nùn mem nɔɔwa ma i nùn dam koosia ka berum ka diiribu. ¹⁶ Nen gɔru ga do yèn sɔ na bɛɛ naane sãa kpuro sɔɔ.

Kɛru ka nuku tia

8

¹ Nɛgibu sa kɪ i gia nge mɛ Gusunɔn durom mu sɔ̄sira Yesun yigbenu sɔ̄ Masedɔniɔ. ² Ba laakari mɛeribu wa nɔni swāaru sɔ̄. Adama ben nuku doo bakabu dera ba k̄ɛru wɛ ka nuku tia, baa mɛ ben sāara kpā. ³ Na bu seeda diiya ma ba wɛ ka ben ḡɔru k̄iru mɛn nɔru ba koo kpī, ba mam wɛ n kere mɛ. ⁴ Ba sun suuru kana gem gem su ka de ba n bɔnu mɔ sɔmbu teni sɔ̄ naane dokeobun sɔ̄. ⁵ N koora n kere ye sa raa yīiyɔ. Ba gina ben tii Yinni wɛ, ba sun wiru kpīiya ka Gusunɔn k̄iru. ⁶ Yen sɔ̄na sa Titu kana u da bɛen mi u durom mɛn sɔmburu dakura nge mɛ u raa gbia u tu torua. ⁷ I dam mɔ kpuro sɔ̄, naane dokebu ka gari gerubu ka yɛru ka hania baka ka bɛsen k̄iru te i mɔ. Yen sɔ̄na sa kɪ i n maa dam mɔ durom sɔmbu te sɔ̄.

⁸ Na n̄ bɛɛ yiiremɔ, adama gabun haniawa na bɛɛ sɔ̄mɔ kpa i ka bɛen k̄irun gem mɛeri nge mɛ mu nɛ. ⁹ Domi i bɛsen Yinni Yesu Kirisin durom yɛ, wi u sāa dukiagii ma u tii kua sāaro bɛen sɔ̄ kpa win sāa te, tu ka bɛɛ ko dukiagibu.

¹⁰ Yen sɔ̄, na bɛɛ nen bwisikunu sɔ̄mɔ gari yi sɔ̄. N wā i da wuswaas ka ye i ginakuu torua, bɛɛ be i gabu gbiiya sɔmbu te sɔ̄, n n̄ mɔ ten kobu tɔna adama ka maa ten k̄irɔ. ¹¹ N̄ n mɛn na, i sɔmbu te dakuro tɛ. Nge mɛ i ḡɔru doke i ko ka k̄iru, i maa dakuro ka k̄iru nge mɛ bɛen mɔra nɛ. ¹² Domi à n ka k̄iru wɛ, wunen tiin mɔra Gusunɔ ra mɛeri u ka mwa, n n̄ mɔ goon mɔru.

¹³ Na n̄ kɪ i wɔri yāaru sɔ̄ gabun alafian sɔ̄, adama n weenɛwa mɔru ta n nɛ. ¹⁴ Saa yeni sɔ̄ bɛen mɔra kpā. Yen sɔ̄, i ko kpī i bu somi be ba yāaru mɔ, kpa bɛɛ i n da maa yāaru barɔ, ben mɔru t̄a n kpā, bu ka kpī bu bɛɛ somi. Nge mɛya mɔru ta ko n ka nɛ. ¹⁵ Nge mɛ Gusunɔn gari gerua, “Wi u gura n kpā u n̄ saka sare.

Wi u maa gura fiiko u n̄ saka kɔmie.”

Titu ka win kpaasibu

¹⁶ Su Gusunə siara wi u dera Titu u beɛn kīru mə nge mɛ beɛn tii sa mə. ¹⁷ Domi u beɛn yiirebu wura, win hania ya mam kpā sere u gōru doke win tii u da beɛn mi. ¹⁸ Sa maa beɛgii goo gərimə ka wi sannu wi Yesun yigbenu kpuro nu siaramə Labaari gean səmburun saabu. ¹⁹ Yen biru Yesun yigbenu nu maa nùn gəsa u ka sun yōsiri beɛn sanum mɛ sɔɔ, su ka durom səmbu te ko kpa Yinnin tiin yiiko ka beɛn kīru tu sōsira.

²⁰ Sa kookari m̀ kpa goo u ku raa sun taare wē gobi beke yin nɛnubun sō yi ba sun nɔmu berie. ²¹ Sa kī su gāa geenu ko, n n̄ mə Yinnin n̄ni sɔɔ tɔna adama ka maa tɔmbun mi.

²² Sa bu gəriə ka beɛgii goo kpa m̄n laakari sa m̄era n̄n dabinu, sa maa wa u s̄a haniagii. Adama tē win hania ya sosi yèn sō u beɛ naane s̄a gem gem. ²³ N̄ n Titun s̄n na, u s̄a n̄n beruse wi u ka man səmburu m̀ beɛn suunu sɔɔ. N̄ n maa be ba nùn yōsirion s̄n na, ba s̄a Yesun yigbenun gərobu be ba Kiriisi beere wēemə. ²⁴ Yen sō, i bu sōsio ma i bu kī ka gem, kpa Yesun yigbenu nu n yē ma sa gem mə su ka woo kana beɛn sō.

Somiru naane dokeobun sō

9

¹ N̄ n maa s̄a tilasi n ka beɛ tireru yorua somirun sō te ba naane dokeobu m̄risiammɛ. ² Domi na beɛn kīru yē, na maa Masedənigibu woo kanɛ beɛn sō na n̄ɛ, naane dokeo be ba w̄a Gerekiban temə ba somirun s̄oru kpa saa ginakun di. Beɛn hania ya ben dabiru kookari koosia. ³ Ka mɛ, na beɛ beɛgii beni ḡriammɛ kpa beɛn woo kanabu beɛn sō gari yini sɔɔ bu ku ko kam. Na kī i n s̄oru s̄a nge mɛ na gerua. ⁴ N̄ kun mɛ, Masedənigibu gabu b̄a n man yōsirima, ma ba deema i n̄ s̄oru s̄a, sekura koo

sun mwa besen toro sin ten sã. Kaa maa sere gere beε?
⁵ Yen sãna n man wẽre n besεgii beni kana bu man gbiiya
 been mi bu ka kẽε geeru sãuru ko tẽn nã mwεeru i kua kã.
 Nge mɛya ta ko ta n yii kpa tu sãosi ma i wẽεmã ka kĩru,
 n ñ mã ka gõru swiini.

⁶ I n yẽ ma wi u duura fiiko, fiikowa u koo gẽ. Wi u
 maa duura n kpã, u koo gẽ mu n kpã. ⁷ Ñ n men na, n
 weene baawure u wẽ nge mε u gõru doke, n ñ mã ka gõru
 swiini, ñ kun mε, ka tilasi. Domi wi u wẽεmã ka nuku tia,
 Gusunã u yẽro kĩ. ⁸ U koo maa kpĩ u beε durom bwese
 bweseka kpuro wẽ n banda kpa i n ka baayere kpuro mã
 baadomma yèn bukata i mã, kpa n maa beε tia n kpã i ka
 sãm geenu kpuro ko. ⁹ Nge mε Gusunãn gari yi gerumã,
 “U win dukia tãmbu yabua.

U sãarobu kẽnu wẽ ka nuku tia.

Win gem mu ko n wãawa ka baadomma.”

¹⁰ Gusunã wi u wuko bweseru wẽεmã u duure, ka dñanu
 u ka di, wiya u koo beε bweseru kpuro wẽ tẽn bukata i
 mã, kpa u tu kpiisia, kpa been gem mu bii dabinu ma.

¹¹ U ko n da beε dukia wẽ ye ya koo turi i ka kẽru wẽ
 baadomma ka nuku tia. Tãn dabinu koo maa Gusunã
 siara been kẽnun sã. ¹² Domi sãmbu te i mò ta naane
 dokeobun bukata yibiamã. N ñ ye tãna, ta maa derimã
 tãn dabinu nu Gusunã siaramã. ¹³ Sãmbu tera ta koo sãosi
 nge mε i sãa kpa dabiru bu ka Gusunã beεre wẽ been mem
 nãobun sã bi i ka Kirisin Labaari gea naane doke. Ba koo
 maa nùn beεre wẽ yèn sã i been mõru bõnu kua ka nuku
 tia ka be, ka maa tãmbu kpuro. ¹⁴ Ba koo beε kanaru kua
 ka kĩi bakaru durom bakam men sã mε Gusunã u beε kua.

¹⁵ Su Gusunã siara win kẽrun sã te ta ñ ka nã gerurã.

Põlu ka tii yinamã

win sãmburun sã

10

¹ Nε Pɔlu nen tiiwa na ka bεε yā, nε wi ba nεε na ra tii kawε nà n wāa bεen mi, kpa na n ka bεε wɔrugɔ gari m̀ nà n ka bεε toma. Na bεε kanamɔ ka Kirisin daa laakari tεerugia ka win tɔn geeru,² i ku de n ka bεε wɔrugɔ gari ko sanam mε ko na n wāa bεen mi. Domi na yē ma kon kpī n bu wɔrugɔru s̄ɔsi be ba gerumɔ sa s̄imɔwa ka wasin baa. ³ Geema sa wāa wasi s̄ɔɔ, adama sa n̄ tabu m̀ ka wasin tabu yānu. ⁴ Domi tabu yāa ni sa ka tabu m̀, nu n̄ s̄ā handuniaginu, nu s̄āwa Gusunɔn tabu yāa damginu ni nu ra gb̄aranu suriri. Sa tɔnun bwisiku toraruginu kpeerasiamɔ, ⁵ ka tii suabu kpuro bi tɔmba m̀ bu ku ka Gusunɔ gia. Sa tɔmbun bwisikunu kpuro d̄ɔrε m̀ nu ka wa nu Kirisi mεm n̄ɔwa. ⁶ Sa maa s̄ɔru s̄ā su ka mεm n̄ɔ sarirugii baawure s̄εyasia sanam mε bεε kpuro i mεm nua.

⁷ I ku yam m̄εeri wɔru wɔrukum. Goo ù n tii garisi Kirisigii, u maa yeni bwisikuo win tii s̄ɔɔ. Nge mε wi, u s̄ā Kirisigii, meya besen tii sa maa s̄ā Kirisigibu. ⁸ Domi na n̄ sekuru wasi, baa nen woo kanabu bù n kp̄εa fiiko woodan s̄ɔ ye Yinni u sun wē su ka bεε t̄āsisia, n̄ n̄ mɔ su ka bεε sura. ⁹ Na n̄ kī n s̄āare nge na bεε narumɔ ka nen tirenu. ¹⁰ Domi ba nεε, nen tirenu b̄ɔɔbu, nu maa s̄ē, adama nà n wāa bεen suunu s̄ɔɔ na n̄ dam mɔ, nen gari geru gerusu kun maa bεεrε mɔ. ¹¹ Wi u yeni gerumɔ u n yē ma ye sa yorumɔ tirenu s̄ɔɔ sanam mε sa toma, tia yera mi ka ye sa ko ko sanam mε sa wāa mi.

¹² Geema, sa n̄ k̄ākɔ su ka bu tii ȳisina, n̄ kun mε su ka bu tii weesina be ba ben tiin gea gerumɔ. Ba n̄ bwisi mɔ domi ba ben tiin ȳirutia kua bu ka tii ȳire, ba maa ben tii tiine weesinamɔ. ¹³ Sa n̄ woo kanamɔ ḡāanun s̄ɔ ni nu kun wāa besen s̄ɔmburun ayerɔ, adama sa ko kpī su woo kana besen s̄ɔmburun swaa s̄ɔɔ ye Gusunɔ u sun sure ye ya ka sun da sere bεen mi. ¹⁴ Sa n̄ besen s̄ɔmburun

swaa sare, yèn sɔ sa tura sere bɛɛn mi. Domi ka gem sa tura bɛɛn mi sa ka bɛɛ Kirisin Labaari gea naawa. ¹⁵ Nge meya sa ñ besen sɔmburun swaa saramɔ, sa ñ maa woo kanamɔ gabun sɔmburun sɔ. Adama sa yīiyɔ ma bɛɛn naanɛ dokebu koo sosi kpa su kpī su sɔmburu ko te ta teni dam kere bɛɛn suunu sɔɔ sa kun swaa sare ye Gusunɔ u sun sure. ¹⁶ Yen biru sa ko kpī su ka Labaari gea sara bɛɛn wuswaaɔ kpa sa kun woo kanamɔ gabun sɔmburun sɔ te siba kua ben tiin ayerɔ.

¹⁷ Nge mɛ Gusunɔn gari gerumɔ, “Wi u woo kanamɔ u woo kanɔ Yinnin sɔ.” ¹⁸ Domi n ñ mɔ wi u win tiin gea gerumɔwa, ba koo siara sere wìn gea Yinni u gerumɔ.

Pɔlu ka gɔro weesugibu

11

¹ Na kī i ka man tɛmana nɛn wiiraru sɔɔ fiiko. Geema, i ka man tɛmanɛ. ² Na nisinu mɔ bɛɛn sɔɔ ni nu wee Gusunɔn min di, domi i s̄aa nge wɔndia wi u kun durɔ yɛ, wi na durɔ turo k̄a. Durɔ wiya Kirisi. ³ Adama nge mɛ waa ya Efa torasia ka yen bwisi weesugii, na wurure bɛɛn bwisikunu nu ku raa ko k̄s̄unu kpa nu ḡs̄ira nu doona saa naanen di ye i mɔ bɛɛ ka Kirisin gbinnaa sɔɔ. ⁴ Domi i ku ra yinɛ goo ù n na u bɛɛ Yesu tukon gari s̄ɔmɔ. I maa s̄ɔru s̄aa i ka hunde tuka mwa ye i ñ daa mwɛ. I kpam kī i labari tuka wura ye i ñ daa wure.

⁵ Na tamaa ḡānu sari ñ sɔɔ bɛɛn gɔro gisonko be, ba man kere. ⁶ Baa mɛ gari geru gerusu ka man s̄ɛ, n ñ mɔ na ȳɛru bie nge mɛ sa bɛɛ s̄ɔsi kpasasa kpuro sɔɔ.

⁷ Ye na bɛɛ Gusunɔn Labaari gea nɔɔsia na ñ k̄s̄iaru garu mwɛ. Na tii kawa n ka bɛɛ sua w̄llɔ. Ye na kua mɛ na torawa? ⁸ Na dera Yesun yigbenu ganu man gobi k̄sia. Na sibu begia mwaari n ka bɛɛ somi. ⁹ Sanam mɛ na w̄a bɛɛn mi, n̄a n ḡānun bukata mɔ, n ku ra ka ko bɛɛn goon

səmunu, domi beseɣii be ba na Masedənin di ba ka man ye kpuro naawa yèn bukata na mə. Na tii nenua kpuro sɔɔ kpa na kun sãa been səmunu. Meya ko na n maa tii neni. ¹⁰ Ka Kirisin gem me mu wãa ne sɔɔ, na beɛ sɔɔmɔ ma goo sari wi u koo man yinari n woo kana gari yinin sɔ Gerekiban tem kpuro sɔɔ. ¹¹ Mban sɔna. I tamaa na n beɛ ki? Gusunɔwa yẽ.

¹² Nge me na mɔ tẽ, meya ko na n mɔ kpa n bu swaa ganɛ be ba kasu bu woo kana bu neɛ, bese ka be, sa sãawa tia. ¹³ Domi tən be, ba sãa ɣɔro weesugibu, be ba ra gabu nɔni wɔke, ma ba tii sokumɔ Kirisin ɣɔrobu. ¹⁴ Gãanu sari mi, ni nu biti mɔ domi Setam tii koo kpĩ u tii ko nge yam bururam ɣɔrado. ¹⁵ N̄ n men na, biti gaa sari win sɔm kowobu b̄ n tii kua nge gem sɔm kowobu. Adama ba koo ben are wa nge me ben kookoosu sãa.

Nɔni swãa te Pɔlu wa

win ɣɔra sɔɔ

¹⁶ Na kpam gerumɔ goo u ku man meeri nge wiiro. Adama ì n man mɛera wiiro, i man wuro nge me, kpa ne maa n woo kana fiiko. ¹⁷ Ye kon gere tẽ, ya n̄ wee Yinnin min di. Adama na ye gerumɔwa ka toro sindu domi na yẽ ma kon kpĩ n woo kana. Na gari gerumɔ nge wiiro. ¹⁸ Yèn sɔ gabu dabinu ba wasin sɔ woo kanamɔ, nen tii kon maa woo kana. ¹⁹ Beɛ be i bwisi mɔ, i ra ka wiirobu temane. ²⁰ I maari ba beɛ kuamme nge yobu, ma ba beɛ gbenimɔ ma ba beɛ taki dimɔ ma ba beɛ gemmɔ ma ba beɛ baari soomɔ. ²¹ Sekura man mɔ n ka beɛ sɔ ma dama ne na kun mɔ n ka beɛ kua me.

Ka me, goo ù n toro sindu mɔ na maa mɔ nen tii. Na gari saarimɔ nge wiiro. ²² Ba sãa Yuuba? Meya maa nen tii. Ba sãa Isireliba? Meya maa nen tii. Ba sãa Aburhamun bweseru? Meya maa nen tii. ²³ Ba sãa

Kirisin sɔm kowobu? Na bu kere te sɔɔ. Nɛn gari yi, wiira gariya. Na sɔmburu kua na bu kere, ba man pirisɔm doke n bu kere, ba man seni so na ñ yen geeru yĕ. Nɔn dabinu na gɔɔ turuku kua. ²⁴ Nɔn nɔɔbuwa Yuuba ba man seni nɔɔ weeru tia sari so. ²⁵ Ba man dāa so tia tian nɔn ita. Ba man kpenu kasukure nɔn teeru. Nɔn itawa bɛsɛn goo ga nim diira, ma nɔn teeru na wɔri nim sɔɔ na wāa mi bururun di sere sisiru bururu. ²⁶ Nɛn sanum dabinu sɔɔ na ra n wāa kari sɔɔ daa bakanun sɔ ka swaa diobun sɔ, gasɔ nɛn tiin bweseru sɔɔ, gasɔ tɔn tukobun mi, gasɔ wuu sɔɔ, gasɔ gbaburɔ, gasɔ nim wɔku sɔɔ, gasɔ maa be ba sāare naanɛ dokeobun mi. ²⁷ Na sɔm damginu kua, na maa wahala wa. Na dom sera nɔn dabinu. Na gɔɔru ka nim nɔru wa. Na dīanu bia nɔn dabinu. Wooru ka terera man deema. ²⁸ Ye ya tie na ñ yen gari mɔ ma n kun mɔ gari yi na sɔɔwa baadomma, yiya Yesun yigbɛnu kpuron bwisikunu. ²⁹ Goo ù n dam bie na ra n maa dam biewa. Bā n goo sokurasia, n da man meniwa.

³⁰ Yà n kua tilasi n ka woo kana, nɛn dam sarirun sɔna kon woo kana. ³¹ Gusunɔ, Yinni Yesun Baaba, wi n weenɛ bu siara ka baadommaɔ, u yĕ ma na ñ weesu mɔ. ³² Sanam mɛ na wāa Damasiɔ, wuu yĕro wi sina boko Aretasi u yi, u dera ba wuun kɔnnɔsu kɛnua bu ka man mwa. ³³ Adama ba man yara saa gbāraran fɛnɛntin di ka bireru. Nge meya na ka nùn kisirari.

Kāsinu ka sɔɔsi ni Pɔlu wa

12

¹ Na ñ kon ko na kun woo kanɛ baa mɛ n ñ wā. Tĕ kon kāsinu ka sɔɔsinun gari ko ni Yinni u man sɔɔsi. ² Na Kirisigii goo yĕ wi ba suare sere Gusunɔ wɔllɔ n wɔɔ wɔkura nɛn tura gisɔ. Ba tĕ wi suawa ka gem? Nge u kāsawa. Gusunɔ turowa yĕ. ³ Meya na yĕ ma ba durɔ wi sua sere Gusunɔn mi. Na maa wure na gerumɔ, ba nùn

suawa ka gem? Nge u kāsawa. Gusunə turowa yē. ⁴ Miya u gari nua yi yi ñ weene tōnu u gere, yi u ñ mam kpē u gere. ⁵ Kon durə win sō woo kana. Adama na ñ nen tiin sō woo kanamə, ma n kun mə nen dam sarirun sō. ⁶ Baa nà n woo kanabu kī, na ñ kon ko wiiro domi geeya kon gere. Adama na ñ wuramə n woo kana kpa goo u ku raa man mēeri n kere nge mē u man waamə, ñ kun mē, nge mē u nōmə nen nōn di.

⁷ Adama n ku ka tii sua sōsi nin kpāarun sō, bararu gara man wəri nge sāka nen wasi sō. Ta na nge Setam sōmə tu ka man so kpa tu man yinari n tii sua. ⁸ Na Yinni kana tia tian nōn ita bara ten sō u ka man tu wunari. ⁹ U man wisa u nē, win durom mu man tura domi win dam mu ra sōsire sanam mē na ñ dam mə. Ñ n men na, na kīru bo n ka nen dam sariru woo kana kpa Kirisin dam mu n man wāasi. ¹⁰ Yen sōna na nuku dobu mə dam sariru sō ka wōma ka nuku sankiranu ka nōni swāaru, ka maq wururabu ye na sōwa Kirisin sō. Domi sanam mē na ñ dam mə, sanam meya na sāa damgii.

Pɔlu u ka Korintigibu wurure

¹¹ Na gari m̀ nge wiiro, adama tilasiwa i man kua. Bēeya n weene i nen gea gere. Domi baa nà kun sāa gāanu, bēen goro gisonko be, ba ñ man kere. ¹² Kookoo si su sōsimə ma na sāa goro, su koora bēen suunu sō ka suuru baka. Siya yīrenu ka sōm maamaakigia ka sōm damginu. ¹³ Mba sōra i ñ somiru wa ta tura nge Yesun yigbenu ganu ma n kun mə ye na kun kue bēen sōmunu baasi. I man tora te suuru kuo.

¹⁴ Wee na sōru kpa n ka kpam na bēen mi nōn itase, na ñ kon maa ko bēen sōmunu. Bēeya na kī, n ñ mə bēen gobi. Domi n ñ bibun baa bu ka gobi kasu yi ba koo ka ben məwəbu nōri, məwəbun baawa bu ka ben bibu nōri. ¹⁵ Nen nuku doba n ka nen mōru kpuro di kpa n ka nen tii

tii dendi beɛn hunden sɔ̄. Nà n beɛ kīa n kpɛ̄a, kīi te i man kī ta koo kaarawa?

¹⁶I wura ka gem ma na ñ kue beɛn sɔ̄munu adama gaba nɛɛ na bwisi mɔ̄, na beɛ taki di. ¹⁷Nge na beɛ diwa saa be na beɛ gɔ̄rian turon min di? ¹⁸Nɛna na Titu kana u da beɛn mi. Ka beɛgii wi sanna, na bu gɔ̄ra. Titu u beɛ taki di? N ñ gāa teena sa naa gire nɛ ka wi? Sa ñ kookoo teesu kue?

¹⁹I tamaa tɛɛbun di sa ka tii yinamɔ̄wa beɛn wuswaaɔ̄? Aawo, n ñ mɛ, nɛn kīnasibu. Gusunɔ̄n wuswaaɔ̄wa sa gari gerumɔ̄ nge mɛ Kirisi u kī kpa i ka tāsī. ²⁰Na wurure sanam mɛ kon turi beɛn mi, kpa na kun beɛ deeme nge mɛ na kī, beɛ maa, kpa i kun man wa nge mɛ i kī. Na wurure sannɔ̄sun sɔ̄ ka nisinu ka mɔ̄ru ka kinenu ka wɔ̄nnaa ka tɔ̄n wīinu ka tii suabu ka nɔ̄ nɛɛ sariru. ²¹Na wurure Gusunɔ̄ u ku raa man kawɛ beɛn wuswaaɔ̄ sanam mɛ kon kpa na beɛn mi, kpa n ku ra swī tɔ̄n dabirun sɔ̄ be ba raa tora ma ba ñ gɔ̄ru gɔ̄sie saa ben daa disinugian di, ka kɔ̄ɔ̄ mennabu tantanaru sɔ̄, ka daa beretɛkɛ ye ba ra raa ko.

Kirɔ̄ dāaka ka tɔ̄biribu

13

¹Nɔ̄n itasewa na sisi beɛn mi. Nge mɛ Gusunɔ̄n gari gerumɔ̄, “Mɛm mɛ ba koo tɔ̄nu sie kpuro, n weenɛ tɔ̄nu yiru ñ kun mɛ tɔ̄nu ita bu mɛn seeda di.” ²Kon bu kirɔ̄ ko be ba raa tora ka be ba tie kpuro. Na mam bu koore kɔ̄ sanam mɛ na wāa beɛn mi nɔ̄n mɛɛruse. Na maa wure na mɔ̄ ye na wāa n toma. Sanam mɛ kon kpa na beɛn mi kon sɛ̄sia. ³I kī n beɛ sɔ̄ɔ̄si ma Kirisi gari gerumɔ̄ nɛn min di. Ñ n mɛn na, i ko i wa. N ñ mɔ̄ Kirisi sāa dam sarirugii beɛn mi, u win dam sɔ̄ɔ̄simɔ̄wa beɛn suunu sɔ̄. ⁴Geema, ba nùn kpare dāa bunanaru sɔ̄ win dam sarirun sɔ̄, adama u wasi Gusunɔ̄n dam saabu. Sa maa sāa dam

sarirugibu beɛe ka win gbinnaa sɔɔ, adama sà n na beɛn mi, i ko wa ma sa wasi ka wi Gusunɔn dam saabu.

⁵ I laakari koowo kpa i tii wɛɛri i wa ì n naane doke ka gem. I ñ tuba ma Yesu Kirisi wãa beɛ sɔɔ? Nge i wa ma i ñ tura mɛ. ⁶ Ka mɛ, na yĩiyɔ i ko tubu ma beɛe sa tura ka gem. ⁷ Sa Gusunɔ kanamɔ i ku ka kɔsa gaa ko. N ñ mɔ sa kĩ su sɔɔsi ma sa tura, adama gea sa kĩ i n da ko, baa ñ n sãare nge beɛe sa kpána. ⁸ Domi sa ñ dam mɔ su ka gem kɔsa kua, ma n kun mɔ su mu gea kua. ⁹ Besen nukura ra n do sà n kua dam sarirugibu sanam mɛ i sãa damgibu. Meya maa sa bikiamɔ besen kanaru sɔɔ i ko tɔn yebunu. ¹⁰ Yen sɔna na beɛ yoruamme mìn di na toma, kpa nà n tunuma, n ku ka beɛ sɛsia ka wooda ye Yinni u man wɛ n ka beɛ tãsisia, n ñ mɔ n ka beɛ sura.

¹¹ Tɛ negibu, i n nuku dobu mɔ. I kookari koowo i ka ko tɔn yebunu i n dam kɛɛnamɔ. I nɔɔ tia koowo, i n wãa alafia sɔɔ. Gusunɔ u ko n wãa ka beɛ, wi, wi u sãa kĩrugii ka alafiagii.

¹² I tɔbirinɔ ka kĩru.

Naane dokeobu kpuro ba beɛ tɔbura.

¹³ Yinni Yesu Kirisin durom ka Gusunɔn kĩru ka Hunde Deeron mennabu n ka beɛ kpuro wãa.

Bibeli Gusunɔn Gari

The Holy Bible in the Baatonum language of Benin, also called the Bariba language

copyright © 2013 SIM

Language: Bariba (Baatonum)

Translation by: SIM International

Bariba, Bibeli Gusunɔn Gari

This translation, published by the UEED/SIM au Benin, was published in 1996.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at SIM, BP 15, Parakou, Benin.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Sep 2019 from source files dated 26 Jun 2019

00601790-b883-5da1-83f2-d05a7fa289a8